

Hodnotenie účinnosti opatrení v oblasti informovanosti a publicity v polovici programového obdobia 2007 – 2013

pre Operačný program Bratislavský kraj

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	POROVNANIE VÝSLEDKOV.....	4
2.1	OBYVATEĽSTVO V BSK	4
2.2	PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V BSK	6
2.3.	SAMOSPRÁVA	8
3.	ZÁVER.....	9
3.1.	Napĺňanie ukazovateľov zadefinovaných v Komunikačnom pláne OPBK na roky 2007 - 2013	12
3.2.	Odporučenie vyplývajúce z analýzy poznatkov prieskumu:	15
4.	COMPARISON OF THE TARGET GROUP RESEARCH RESULTS.....	17
4.1.	INHABITANTS IN THE BRATISLAVA SELF-GOVERNING REGION	17
4.2.	ENTERPRISES IN THE BSGR	19
4.3.	SELF-GOVERNMENT.....	22
5.	CONCLUSION.....	23
5.1.	Fulfilment of indicators defined in the OP BK Communication Plan for 2007 to 2013	26
5.2.	Recommendations arising from analysis of information gained from research	30
6.	PRÍLOHY	
6.1.	– VÝSLEDKY VÝSKUMU CIEĽOVÝCH SKUPÍN – POPULÁCIA	
6.2.	– VÝSLEDKY VÝSKUMU CIEĽOVÝCH SKUPÍN – PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY	
6.3.	– VÝSLEDKY VÝSKUMU CIEĽOVÝCH SKUPÍN – SAMOSPRÁVA	

1. ÚVOD

V zmysle čl. 4 Nariadenia Komisie (ES) č. 1828/2006 a v súlade s realizáciou Komunikačného plánu OPBK na roky 2007 – 2013 bola zadefinovaná potreba zrealizovať zistenie úrovne celkovej informovanosti verejnosti o úlohe EÚ, o NSRR a OPBK v polovici programového obdobia 2007 – 2013.

Na základe hore uvedeného bolo zrealizované „Hodnotenie účinnosti opatrení v oblasti informovanosti a publicity v polovici programového obdobia 2007 – 2013“, ktorého cieľom bolo zistenie miery informovanosti cieľových skupín, zhodnotenie vhodnosti výberu používaných informačných a komunikačných nástrojov za účelom zistenia pokroku v jednotlivých indikátoroch pre informovanosť a publicitu, ktoré sú zadefinované v Komunikačnom pláne OPBK. Výsledky tohto prieskumu napomôžu odhaliť nedostatky, prípadne napomôžu pri identifikácii vhodných informačných opatrení (nástrojov) zameraných na zvyšovanie povedomia verejnosti o príspevku EÚ o Operačnom programe Bratislavský kraj do ďalšieho obdobia.

„Hodnotenie účinnosti opatrení v oblasti informovanosti a publicity v polovici programového obdobia 2007 – 2013“ sa uskutočňovalo telefonickým dokazovaním a individuálnymi rozhovormi s respondentmi s jednotlivých cieľových skupín na základe vopred pripravených otázok. Celkovo bolo oslovených 548 respondentov, pričom ich výber bol náhodný.

V Bratislave, dňa 31.5.2011.

Zdroj: FEEDBACK, s.r.o., Vrútocká 37, 821 04 Bratislava, www.feedback.sk

2. POROVNANIE VÝSLEDKOV

2.1 OBYVATEĽSTVO V BSK

Informácia o poskytovaní podpory z fondov Európskej únie je dobre rozšírená do povedomia obyvateľov Bratislavského samosprávneho kraja (BSK). V roku 2008 tri štvrtiny obyvateľov žijúcich v BSK vedelo o tom, že EÚ poskytuje prostriedky na rozvoj Slovenska, ďalších 16,3% už niekedy túto informáciu počulo. O tri roky neskôr sa zmenila informovanosť tak, že vzrástol podiel tých respondentov, ktorí už počuli o tom, že EÚ poskytuje finančné prostriedky, ale nevedeli o tom nič bližšie. Podiel sa zvýšil z 16,3 (2008) na 45,9 v roku 2011. Podiel neinformovaných sa počas troch rokov takmer nezmenil (8% a 7,6%).

O štrukturálnych fondech EÚ počulo takmer 80% obyvateľov Bratislavského kraja. Tento údaj je rovnaký v oboch porovnávaných prieskumoch. Zmenil sa podiel tých respondentov, ktorí vedeli uviesť aj konkrétny názov fondu z 14% v roku 2008 na takmer 27% v roku 2011.

Znalosť konkrétnych fondov bola vzácne rovnaká v oboch časovo posunutých prieskumoch. Obyvatelia Bratislavského kraja, ktorí už počuli o nejakom štrukturálnom fonde, najčastejšie menovali Európsky fond regionálneho rozvoja. Druhým najznámejším fondom je Európsky sociálny fond, tretiu priečku obsadzuje Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka. Najmenej známym fondom je Európsky fond pre rybolov a Kohézny fond.

Z fondov Európskej únie pre Slovensko je možné financovať viacero typov projektov. Podľa obyvateľov Bratislavského kraja je v roku 2011 hlavnou financovanou oblasťou oblasť budovania ciest a diaľnic, nasledované poľnohospodárstvom a priemyslom. V roku 2008 respondenti vnímali ako hlavnú oblasť financovania vzdelávanie, budovanie ciest a diaľnic a životné prostredie.

Čo sa týka konkrétneho projektu okolia respondentov, ktorý bol financovaný z fondov Európskej únie, najčastejšie menovali ľudia z BSK projekty z oblasti vzdelávania, budovania ciest a diaľnic a rozvoja regiónu. Podiel menovania týchto projektov dosiahol v oboch prieskumoch okolo 10%.

Informácie o štrukturálnych fondech resp. o finančnej pomoci EÚ Slovensku získajú obyvatelia Bratislavského kraja z rôznych zdrojov. Štruktúra týchto zdrojov sa za tri roky nezmenila. V oboch prieskumoch vytvorili respondenti informačný rebríček v rovnakom poradí: televízia, tlač, internet

a rozhlas. Internetové portály ako zdroj informácií využívajú častejšie mladí ľudia a vysokoškolsky vzdelaní ľudia. Štandardné masové média ako je televízia a rozhlas využívajú naopak častejšie starší ľudia a ľudia s nižším vzdelaním. Noviny a časopisy využívajú ako zdroj informácií o fondoch Európskej únie častejšie starší ľudia a vysokoškolsky vzdelaní ľudia.

V problematike štrukturálnych fondov sa v roku 2011 bez problémov alebo s malými problémami orientuje 29,6% ľudí žijúcich v BSK. Je to pokles oproti roku 2008, kedy sa v problematike finančnej pomoci EU vedelo orientovať 36,6% respondentov. Nepriaznivý trend potvrdzuje aj podiel tých obyvateľov BSK, ktorí sa vôbec nevedia v tejto problematike orientovať. V roku 2008 ich bolo 29% a v súčasnosti je nezorientovaných respondentov takmer 40%.

O štrukturálnych fondoch, teda o doterajšej spolupráci Slovenska s EÚ pri rozvoji regiónov sa ľudia žijúci v BSK cítia byť v súčasnosti dobre informovaní v 33,3% prípadov. Pred troma rokmi to bolo 38,3%. Informácie o štrukturálnych fondoch považujú ľudia, ktorí sa o téme cítia byť informovaní, za zrozumiteľné vo väčšine prípadov. V roku 2011 sa za zrozumiteľnosť informácií vyjadrilo 71,1%, oproti roku 2008 keď podiel respondentov bol 79,1%. Dostupnosť informácií bola hodnotená ľuďmi, ktorí sa o pomoci EÚ Slovensku pri rozvoji regiónov cítia byť informovaní, takisto hodnotená pozitívne, keď v oboch porovnávaných prieskumoch ich považovalo za dostupné viac ako 80% respondentov.

O Operačnom programe Bratislavský kraj je obyvateľstvo žijúce v BSK slabo informované. Až takmer 90% z nich deklarovalo svoju neznalosť OPBK a za informovaných sa označilo 11,6% obyvateľov BSK. Je to horší výsledok ako bol v roku 2008, kedy sa za informovaných považovalo 15,6% obyvateľov BSK.

Najčastejším hlavným cieľom je podľa obyvateľov BSK kultúra (7,4%). Takmer rovnaký podiel dosiahol hlavný cieľ rozvoj infraštruktúry a dopravy (7,1%). Ďalšími cieľmi, ktorých podiel je nižší ako 7%, sú školstvo a rozvoj regiónu. Za týmito cieľmi nasledujú oblasti turistiky, zamestnanosť, zvýšenie životnej úrovne a zdravotníctvo. V prieskume z roku 2008 boli ako hlavné ciele označované iné oblasti. Najčastejšie sa respondenti vyjadrovali o rozvoji regiónu ako takého a rozvoji infraštruktúry a dopravy. Ďalšími cieľmi v roku 2008 sú školstvo a zvýšenie životnej úrovne a štandardu.

I keď je väčšina obyvateľov Bratislavského kraja málo informovaná o Operačnom programe Bratislavský kraj či jeho činnostiach, informácie o regionálnej pomoci pre región, v ktorom bývajú, by sa chceli dozvedať. To platí rovnako pre rok 2008 ak aj pre výsledky prieskumu vykonaného v roku 2011. Navyše, činnosť týchto fondov považuje väčšina z nich za prospešnú a takisto si

väčšina obyvateľov Bratislavského kraja myslí, že Európska únia pomáha Slovensku. Tento názor zastáva približne rovnaký podiel respondentov v oboch porovnávaných prieskumoch.

2.2 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V BSK

Zástupcovia podnikateľských subjektov sídliacich v Bratislavskom kraji vedia o skutočnosti, že Európska únia poskytuje prostriedky na rozvoj Slovenska pomerne často. V roku 2011 sa viac ako 67% zástupcov firiem vyjadrilo, že o tomto fakte vie (v roku 2008 to bolo viac ako 84% respondentov). Ďalších takmer 30% firiem v BSK minimálne o poskytovaní prostriedkov z fondov EÚ pre Slovensko počulo (v roku 2008 12,5%).

Väčšina zástupcov firiem pojem štrukturálne fondy dobre pozná. Hoci nevedia uviesť konkrétny názov **fondu**, podľa svojho vyjadrenia už o štrukturálnych fondoch počuli a to vo viac ako 97% prípadov, čo je viac ako to bolo v roku 2008, kedy o fondoch počulo 80% respondentov. Konkrétny názov vedelo uviesť 43% zástupcov firiem sídliacich v Bratislavskom kraji oproti 13% z roku 2008.

Pre tých respondentov, ktorí poznajú konkrétnie štrukturálne fondy je najznámejším štrukturálnym fondom Európsky fond regionálneho rozvoja (zhodne v oboch porovnávaných prieskumoch) nasledovaný Európskym poľnohospodárskym fondom pre rozvoj vidieka v roku 2011 a Európsky sociálnym fondom v roku 2008.

Zástupcovia firiem sídliacich v Bratislavskom kraji v súčasnosti najčastejšie menovali ako možný cieľ financovania budovanie ciest a diaľnic. V roku 2008 to bola oblasť vzdelávania. Ďalej zhodne v oboch prieskumoch nasledujú často menované projekty z oblasti životného prostredia či budovanie kanalizácie, čističiek vód a pod.

O štrukturálnych fondoch, teda o finančnej pomoci Európskej únie Slovensku sa informujú zástupcovia firiem sídliacich v Bratislavskom kraji prevažne z masových médií. Najčastejšie, podľa výsledkov prieskumu v roku 2011, využívajú televíziu a potom internetové portály. Zaujímač je skutočnosť, že v roku 2008 uviedlo najviac respondentov ako zdroj informácií internet a televízia sa umiestnila až na druhom mieste.

Podniky sídlacie v Bratislavskom samosprávnom kraji sa v problematike štrukturálnych fondov, teda finančnej pomoci EÚ Slovensku dokáže zorientovať celkom dobre. V roku 2011 to bolo takmer

44% zástupcov firiem, ktorí sa orientovali v problematike fondov s malými problémami resp. bez problémov. Takmer zhodný výsledok (45%) bol dosiahnutý aj v prieskume z roku 2008.

Informovanosť o štrukturálnych fondoch Európskej únie nebola silnou stránkou zástupcov podnikov v BSK ani v roku 2008 a nie je ani v súčasnosti. V oboch porovnávaných prieskumoch to bola približne tretina zo všetkých zástupcov firiem sídliacich v BSK, ktorí sa cítili byť informovaní o štrukturálnych fondoch. Prevažná väčšina tých zástupcov firiem, ktorí sú informovaní o pomoci Európskej únie Slovensku považujú informácie o danej téme za skôr zrozumiteľné. Len okolo 10% zástupcov sa v tejto súvislosti vyjadriло v oboch sledovaných rokoch negatívne a ohodnotili informácie za úplne nezrozumiteľné. Dostupnosť informácií o štrukturálnych fondoch bola zhodne v oboch porovnávaných prieskumoch tiež hodnotená na dobrej úrovni. Väčšina informovaných zástupcov firiem označila informácie o pomoci EÚ Slovensku za dostupné. Úroveň informácií je informovanými zástupcami spoločnosťí hodnotená v odstupe troch rokov rôzne. Kým v roku 2008 to bolo až 93% respondentov, ktorí hodnotili úroveň informácií za dobrú alebo veľmi dobrú, v roku 2011 je ich 52,2%.

O Operačnom programe Bratislavský kraj sa zástupcovia firiem sídliacich na území Bratislavského kraja necítia byť informovaní. Bolo to tak aj v roku 2008 ako aj v roku 2011. Necelá štvrtina týchto zástupcov sa vyjadrila, že o OP Bratislavský kraj sa cítia byť skôr dobre resp. veľmi dobre informovaní, ostatní, teda viac ako tri štvrtiny nemajú podľa svojho názoru dostatočné informácie.

Viac ako polovica zástupcov firiem BSK nevedela, v oboch porovnávaných prieskumoch, uviesť, čo môže byť hlavným cieľom tohto operačného programu. Ak už zástupcovia uviedli nejaký hlavný cieľ OP Bratislavský kraj, najčastejšie to bol rozvoj regiónu a rozvoj infraštruktúry a dopravy. Tieto dva ciele boli najčastejšie menované tak v roku 2008 ako aj v roku 2011. V predchádzajúcim prieskume bol ďalším možným hlavným cieľom využvanie rozdielov medzi Bratislavou a krajinami Európskej Únie a turistika a cestovný ruch. V súčasnosti sú preferované školstvo a životné prostredie.

V roku 2008 deklarovala približne desatina firiem z BSK, že v programovom období 2007-2013 plánuje podať projekt. Viac ako polovica s istotou zamietla túto možnosť, 14% zástupcov firiem o takejto alternatívne uvažovalo. Výsledky prieskumu z tohto roku ukazujú, že v tom istom programovom období plánuje podať ešte projekt 5,4% všetkých firiem so sídlom v Bratislavskom kraji. Viac ako dve tretiny zamietla túto možnosť, 15,6% zástupcov firiem o takejto alternatívne uvažuje.

Záujem o informácie o štrukturálnych fondoch EÚ, resp. o regionálnej pomoci pre región v ktorom sídli firma respondenta pretrváva. V roku 2008 sa takto vyjadrielo 74% respondentov z prostredia firiem v rámci BSK. V roku 2011 to bolo už o niečo menej, ale stále je to väčšina (67,3%). Činnosť fondov v rámci Európskej únie považuje stále (porovnávajúc roky 2008 a 2011) väčšina zástupcov firiem sídliacich v Bratislavskom kraji za prospěšnú. Pretrváva aj pozitívny názor respondentov na pomoc Slovensku zo strany Európskej únie. V oboch porovávaných prieskumoch to boli tri štvrtiny zástupcov firiem, ktorí mali pocit, že Európska únia pomáha spoločnostiam na Slovensku.

2.3. SAMOSPRÁVA

Vo všeobecnosti mali všetci dopytovaní predstaviteľia samospráv k fondom EÚ pozitívny vzťah. Ich doterajšie skúsenosti s eurofondami sú rôzne – jeden z nich nemá žiadne skúsenosti, ostatní bohaté. Tí, ktorí skúsenosti majú, hodnotia túto pomoc pozitívne.

Pojem Operačný program Bratislavský kraj poznajú všetci respondenti, ale iba riaditeľka vedela presne, ktoré projekty boli vďaka nemu realizované. Ostatní respondenti vnímajú všetky projekty iba ako financované z „fondov EÚ“, , nerozlišujú z ktorého operačného programu boli peniaze poskytnuté, resp. až po dlhšom uvažovaní alebo po nahliadnutí do dokumentov by to zistili.

Informácie o nových výzvach čerpajú samosprávy hlavne z internetu alebo priamo z ministerstiev a ostatných príslušných orgánov, čo je zmena oproti roku 2008, keď respondenti uprednostňovali najmä osobný kontakt s ľuďmi zo štátnej správy. Informovanosť považujú väčšinou dostačujúcu, prijali by však adresnejšie rozosielanie informácií napr. e-mailom priamo na jednotlivé samosprávy. Informácie o fondoch EÚ považujú vďaka dlhým rokoch skúseností za zrozumiteľné.

Všetci respondenti zo sektora samospráv majú naďalej veľký záujem čerpať v nasledujúcich rokoch peniaze z eurofondov – pre niektorých je to jediná možnosť, ako vykonať niektoré nevyhnutné práce (napr. kanalizácia), pre iných výzva, ako skvalitniť život ich občanov, či ochrániť životné prostredie. Všetci respondenti mali presnú predstavu o tom, čo by potrebovali z europeňazí prefinancovať, bolo z nich cítiť osobnú angažovanosť pre mesto, dedinu, mestskú časť.

3. ZÁVER

Na základe prieskumu cieľových skupín môžeme zhrnúť úroveň celkovej informovanosti verejnosti o úlohe EÚ a znalosti OPBK nasledovne:

Znalosť základných informácií - populácia

Informácia o poskytovaní podpory z fondov Európskej únie je dobre rozšírená do povedomia obyvateľov Bratislavského samosprávneho kraja (BSK). V sledovanom roku vzrástol podiel tých respondentov, ktorí už počuli o tom, že EÚ poskytuje finančné prostriedky.

O Operačnom programe Bratislavský kraj sú ľudia žijúci v BSK lepšie informovaní ako v roku 2008. Za veľmi dobre a skôr dobre informovaných sa označilo takmer 12% obyvateľov BSK, čo je porovnatelný výsledok ako bol v roku 2008, kedy sa za informovaných považovalo 15,6% obyvateľov BSK (z pohľadu štatistickej významnosti nie je vo výsledkoch rozdiel).

Napriek všeobecne dobrej znalosti o finančnej podpore EÚ (81,4%), len približne 27% respondentov vie aj konkrétny názov štrukturálneho fondu. Podľa výsledkov prieskumu je možné tvrdiť, že **všeobecná komunikácia o finančnej podpore EÚ jednoznačne prevláda** a potláča poznanie konkrétnych projektov, programov alebo fondov.

Významným posunom je nárast znalosti konkrétnych projektov zo 14,0% v roku 2008 na 26,9% v poslednom prieskume (05/2011).

Odporúčanie pre budúcnosť je v rámci komunikácie udržovať, resp. zvyšovať komunikáciu konkrétnych projektov a intenzívnejšie prezentovať názvy projektov a ich ciele, ako aj dosiahnuté výsledky podľa súčasného modelu.

Výsledky nasvedčujú tomu, že miera komunikácie a jej obsah v poslednom období bola dostatočná pre aktívne spropagovanie cieľov Operačného programu Bratislavský kraj. Samotný informačný portál Operačného programu bol známy len malému podielu celkovej populácie (6,2%) a väčšina z tých, ktorí ho poznali ho navštívili len raz. Z tohto dôvodu je možné usudzovať, že **informačný portál plní primárnu informačnú funkciu pre potenciálnych žiadateľov, žiadateľov a prijímateľov pomoci.**

Odporúčanie do budúcnosti je vytvoriť „laický komunikačný portál“, alebo sériu špecializovaných blogov v rámci existujúcich portálov alebo sociálnych sietí, ktoré by jednoduchšou formou priblížili jednotlivé programy, projekty a ich zámery, tak aby mohla vzniknúť „silná spoločenská debata“ na požadované témy.

Znalosť základných informácií - podnikatelia

Zástupcovia podnikateľských subjektov sídliacich v Bratislavskom kraji vedia o skutočnosti, že Európska únia poskytuje prostriedky na rozvoj Slovenska pomerne často. Odporúčanie pre komunikáciu na podnikateľov je podobné ako smerom na všeobecnú populáciu. V obsahu komunikácie je dôležité zamerať sa na názvy fondov, programov, projektov a ich cieľov, resp. dosiahnutých výsledkov. Samotná frekvencia a mediálny mix komunikácie nemusí byť výrazne upravený, keďže zásah cieľovej skupiny bol viac ako 90%.

Celková informovanosť medzi podnikateľskými subjektami sa zvýšila o tých, ktorí vedia konkrétnie informácie o programoch z 13% na 46% a celkovo znalosť narastla z 89% na 97,5% (pri populácii z 87% na 90%).

O Operačnom programe Bratislavský kraj sa 23,9% zástupcov firiem sídliacich na území Bratislavského kraja cíti byť veľmi dobre alebo dostatočne informovaní. Napriek tomu približne polovica zástupcov firiem BSK nevedela, v oboch porovnávaných prieskumoch, uviesť, čo môže byť hlavným cieľom tohto operačného programu.

Zisťovanie znalosti o Operačnom programe Bratislavský kraj len potvrdilo horeuvedené poznatky, že v komunikácii sú nedostatočne zdôraznené ciele Operačného programu a oblasti ktoré sú podporované jednotlivými projektami.

Odporúčame publikovať viacej konkrétnych informácií o oblastiach, ktoré sú predmetom finančnej podpory. Jedna z možností je výraznejšie prezentovať pozitívne príklady projektov a ich úspechy a jasne ich prepojiť na definované ciele a ich plnenie.

Samosprávy a ich postoje

Vo všeobecnosti mali všetci dopytovaní predstaviteľia samospráv k fondom EÚ pozitívny vzťah. Ich doterajšie skúsenosti s eurofondami sú rôzne – jeden z nich nemá žiadne skúsenosti, ostatní bohaté. Tí, ktorí skúsenosti majú, hodnotia túto pomoc pozitívne.

Vzhľadom na kvalitatívny rozsah zisťovaných informácií nie je možné zovšeobecňovať zistené poznatky, ale je možné naznačiť možné tendencie vo vytváraní vzťahu za určitých predpokladov. Z analýzy je jasné, že subjekty s vyšším poznaním a skúsenosťami s finančnou podporu EÚ majú vlastnú motiváciu a intenzívny profesionálny záujem o problematiku.

V tejto cieľovej skupine nie je potrebné meniť zaužívané komunikačné nástroje, alebo formu komunikácie.

Pojem Operačný program Bratislavský kraj poznajú všetci respondenti, ale iba riaditeľka vedela presne, ktoré projekty boli vďaka nemu realizované. Ostatní respondenti vnímajú všetky projekty iba ako financované z „fondov EÚ“, , nerozlišujú z ktorého operačného programu boli peniaze poskytnuté, resp. až po dlhšom uvažovaní alebo po nahliadnutí do dokumentov by to zistili.

Informácie o nových výzvach čerpajú samosprávy hlavne z internetu alebo priamo z ministerstiev a ostatných príslušných orgánov. Informovanosť považujú väčšinou dostačujúcu, prijali by však adresnejšie rozosielanie informácií napr. e-mailom priamo na jednotlivé samosprávy. Informácie o fondech EÚ považujú vďaka dlhým rokoch skúseností za zrozumiteľné.

Všetci respondenti zo sektoru samospráv majú veľký záujem čerpať v nasledujúcich rokoch peniaze z eurofondov – pre niektorých je to jediná možnosť, ako vykonať niektoré nevyhnutné práce (napr. kanalizácia), pre iných výzva, ako skvalitniť život ich občanov, či ochrániť životné prostredie. Všetci respondenti mali presnú predstavu o tom, čo by potrebovali z europeňazí prefinancovať, bolo z nich cítiť osobnú angažovanosť pre mesto, dedinu, mestskú časť.

Zaujímavosťou pri cieľovej skupine samospráv je vysoká samostatnosť subjektov v zisťovaní informácií z rôznych zdrojov. Jedno z možných odporúčaní do budúceho obdobia je vyššia miera personalizácie poskytovaných informácií formou zavedenia podrobného profilu samosprávy a aktívnym priamym oslovovalním podľa záujmov a potrieb.

Podrobný profil samosprávy sa dá vytvoriť elektronicky alebo v papierovej forme, ako adresný dotazník, ktorý mapuje plány a potreby samosprávy. Na základe odpovedí v dotazníku je možné vyhodnocovať požiadavky, ale aj cielene komunikovať so samosprávami podľa ich potrieb.

Realizácia podrobnejšieho zisťovania informácií od samospráv formou adresného dotazníkového zisťovania by umožnila aj lepšie plánovanie a prípravu projektov a následne aj ich realizáciu, keďže by vychádzali z reálnych požiadaviek. **V prípade realizácie ďalšieho prieskumu na konci programového obdobia odporúčame realizovať meranie medzi samosprávami kvantitatívnou formou.**

Informovanosť o fondech EÚ všeobecne je na dobrej úrovni, porovnejte z obdobia spred troch rokov. Zmenená situácia je v informovanosti o konkrétnom Operačnom programe Bratislavský kraj. Subjektívne vnímanie informovanosti vzrástlo z 15,6% v roku 2008 na 23,9% v poslednom prieskume.

Zdroj informácií je stále ten istý – televízia, tlač a až potom internet. Dokonca aj podnikateľské subjekty, ktoré v roku 2008 využívali ako zdroj informácií internet, v súčasnosti čerpá informácie najmä z ostatných médií.

3.1. NAPÍŇANIE UKAZOVATEĽOV ZADEFINOVANÝCH V KOMUNIKAČNOM PLÁNE OPBK NA ROKY 2007 - 2013

Výsledky realizácie KoP OPBK sú hodnotené prostredníctvom napíňania zadefinovaných ukazovateľov.

Kritériá, ich ukazovatele, identifikované metódy

Hodnotiace kritérium	Ukazovateľ	Metóda zistenia	2008 - východisková hodnota	2010 - priebežná hodnota	2010 – dosiahnutá hodnota *	2015 – cieľová hodnota
Úroveň programu a opatrení						
Indikátory dopadu						
Úroveň celkovej informovanosti verejnosti o úlohe EÚ a OPBK	1) znalosť úlohy EÚ ¹ 2) znalosť OPBK ²	výskum verejnej mienky	1) 68 % 2) 0,2 %	1) 75 % 2) 10 %	81,4% 11,6%	1) 85 % 2) 20 %
Indikátory výsledku						
Záujem o podporu z OPBK	počet žiadateľov o NFP	správy o vyhodnotení výziev	0	100	342	250
Úspešnosť programu	počet úspešne realizovaných projektov	monitorovacie správy	0	70	28 (104)**	187
Úroveň aktivít KoP						
Indikátor výsledku						
Počet účastníkov/návštěvníkov informačných akcií	počet účastníkov/návštěvníkov seminárov, konferencií, workshopov a iných podujatí	prezenčné listiny	0	500	322	630

Návštevnosť internetovej stránky	počet návštěvníkov internetovej stránky www.opbk.sk	sumarizácia vlastných údajov	0	100 000	105 892	220 000
Indikátory výstupu						
Počet uskutočnených informačných akcií	počet uskutočnených seminárov, konferencií, workshopov a iných podujatí	sumarizácia vlastných údajov	0	8	7	11
Počet výtláčkov vydaných odborných a informačných publikácií	počet výtláčkov vydaných odborných a informačných publikácií	sumarizácia vlastných údajov	0	800	350	2000
Informácie zverejnené v printových a elektronických médiach	počet inzerátov a PR článkov zverejnených v tlači a na internete	sumarizácia vlastných údajov, monitoring médií	0	80	81	110

**hodnotiace kritérium – úroveň celkovej informovanosti verejnosti o úlohe EU a OPBK – hodnota je z prieskumu v 05/2011*

¹ *v roku 2011 vypočítaný ako súčet odpovedí „počul a vie konkrétny názov a počul, ale nevie konkrétny názov“ – Graf 3. O ktorých štrukturálnych fondoch EU ste už počuli?*

² *v roku 2011 vypočítaný ako súčet odpovedí „veľmi dobre a skôr dobre“ – Graf 13. Ako ste informovaní o Operačnom programe BK...?*

** *počet zazmluvnených projektov v realizácii*

V KoP OPBK bolo na úrovni programu a opatrení zadefinované hodnotiace kritérium indikátora dopadu „Úroveň celkovej informovanosti verejnosti o úlohe EÚ a OPBK“ (ukazovateľom je „znalosť úlohy EÚ“ a znanosť OPBK“).

Na začiatku programovacieho obdobia v roku 2008 bola hodnota ukazovateľov „znanosť úlohy EÚ“ a ich výška bola stanovená na základe zisťovania úrovne informovanosti verejnosti, ktoré sa zrealizovalo na začiatku programového obdobia 2007 – 2013. Priebežné hodnoty na rok 2010 boli stanovené na 75% pre „znanosť úlohy EÚ“ a 10% pre „znanosť OPBK“. Na základe uskutočneného „Hodnotenia účinnosti opatrení v oblasti informovanosti a publicity v polovici programového obdobia 2007 – 2013“ (prieskum realizovaný v 05/2011) bolo zistené, že **indikátor „znanosť úlohy“ dosahuje 81,4%, a indikátor „znanosť OPBK“ dosahuje 11,6% čo v obidvoch prípadoch mierne prekračuje plánovanú hodnotu.**

Hodnotiacim kritériom indikátora výsledku je „Záujem o podporu z OPBK“ a „Úspešnosť programu“.

Ukazovateľom kritéria „Záujem o podporu z OPBK“ je „počet žiadateľov o NFP“.

Jeho hodnota bola zistená zo správ o vyhodnotení výziev. Priebežná hodnota v roku 2010 bola stanovená na 100 žiadateľov, dosiahnutá hodnota v roku 2010 bola **342 žiadateľov o NFP**. Vysoký záujem o podporu vykazujú aj poznatky prieskumu medzi podnikateľskými subjektami

a samosprávou. Odporúčanie: Vznikajúca databáza žiadateľov je výborným zdrojom informácií o požiadavkách subjektov a žiadatelia by mali byť následne aktívne oslovaní personalizovanou komunikáciou.

Ukazovateľom kritéria „Úspešnosť programu“ je „počet úspešne realizovaných projektov“, ktorého hodnota sa zisťuje z monitorovacích správ. Priebežná hodnota indikátora úspešnosti v roku 2010 bola stanovená na 70 úspešne realizovaných projektov, ale dosiahnutá hodnota na konci roka 2010 je 28 realizovaných projektov.

Tento ukazovateľ sa vzťahuje iba na ukončené projekty. Vzhľadom k tomu, že v rámci prioritnej osi 1 bolo k 31.12.2010 zazmluvnených 41 projektov (z toho 8 ukončených) a v rámci prioritnej osi 2 bolo 63 projektov zazmluvnených (z toho 16 ukončených) je pravdepodobné, že **hodnota tohto ukazovateľa bude v nasledujúcom období naplnená.**

Čerpanie finančných prostriedkov k 27.5.2011 je 23,17% a preto je určité, že sa podarí naplniť stanovený indikátor.

Na úrovni aktivít KoP boli v KoP OPBK zadefinované nasledovné hodnotiace kritériá:

Počet uskutočnených informačných akcií.

Počet uskutočnených informačných akcií, jeho priebežná hodnota v roku 2010 bola stanovená na 8 informačných akcií, skutočne dosiahnutá hodnota na konci roka 2010 bola **7 uskutočnených informačných akcií.**

Počet účastníkov/návštěvníkov informačných akcií.

Cieľová hodnota pre rok 2010 bola definovaná v KOP OPBK na 500 účastníkov. Dosiahnutá hodnota na konci roka 2010 bola **322 účastníkov.** Neplnenie tohto indikátora je dané tým, že v roku 2010 bola realizovaná len malá konferencia, v roku 2011 sa pripravuje veľká konferencia na ktorej sa **predpokladá účasť cca 150 účastníkov,** čím sa naplní plánovaný indikátor.

Návštevnosť internetovej stránky

Cieľová hodnota pre rok 2010 bola 100 000 návštěvníkov. **Dosiahnutá hodnota pre rok 2010 bola 105 892 návštěvníkov** (hodnota sa zisťuje zo štatistických údajov stránky www.opbk.sk). Splnenie tohto ukazovateľa potvrzuje záujem návštěvníkov o získavanie informácií a posilňuje potrebu intenzívnejšej komunikácie prostredníctvom elektronických personalizovaných médií v budúcnosti.

Počet výtlačkov vydaných odborných a informačných publikácií.

Odborné a informačné publikácie predstavujú dôležitý článok komunikačnej stratégie. Zadefinovaná cieľová hodnota na rok 2010 bola 800 výtlačkov, dosiahnutá hodnota bola len **350 výtlačkov**. V roku 2011 sa pripravuje brožúra o úspešne zrealizovaných projektoch, ktorá prekročí počet plánovaných výtlačkov.

Informácie zverejnené v printových a elektronických médiách, zadefinovaná priebežná hodnota bola 80 zverejnení, dosiahnutá hodnota na konci roka 2010 bola 81 zverejnení.

Na základe uvedených skutočností môžeme konštatovať, že prostredníctvom realizovaných komunikačných aktivít v období od roku 2008 do konca roka 2011 sa **vo väčšine indikátorov podarilo naplniť stanovené merateľné ukazovatele pre informovanosť a publicitu OPBK**.

Ako problematické sa javia ukazovatele „počet úspešne realizovaných projektov“, „počet účastníkov/návštěvníkov informačných akcií“ a „počet výtlačkov vydaných odborných a informačných publikácií“.

Na záver môžeme konštatovať, že používané komunikačné nástroje nie je potrebné zásadne meniť iba nadálej zintenzívňovať ich podiel od všeobecnej smerom k personalizovanej komunikácii, ktorá umožňuje odovzdanie komplexných informácií potenciálnym žiadateľom, žiadateľom a prijímateľom podpory.

3.2. ODPORUČENIE VYPLÝVAJÚCE Z ANALÝZY POZNATKOV PRIESKUMU:

Odporúčame súčasnú komunikáciu na verejnosť rozšíriť o príťažlivejšie informovanie o konkrétnych projektoch a podrobnejšie vysvetľovanie ako sa financovanie zo štrukturálnych fondov EU získava, ako projekty fungujú a aké sú výsledky jednotlivých projektov v regióne.

Využitie „laického komunikačného portálu“ alebo blogov môže pomôcť priblížiť odborné témy laickej verejnosti a spropagovať odborné publikácie, alebo portál pre bližšie štúdium problematiky.

Odborná verejnosť má vyššiu uvedomenosť o štrukturálnych fondoch EU a znalosť konkrétnych projektov a problematiky je výrazne lepšia ako u laickej verejnosti. Na druhej strane táto

informovanosť zostala na tej istej úrovni ako v roku 2008. Zmeny nastali aj v získavaní informácií, kde nastal presun od internetu k masovým komunikačným prostriedkom - televízii a rozhlasu.

Orientácia v štrukturálnych fondoch EU je u zástupcov firiem na dobrej úrovni, ale naopak o Operačnom programe pre Bratislavský kraj sa zástupcovia firiem necítia byť dobre informovaní. Svedčia o tom aj údaje, že menej ako polovica vedela definovať ciele Operačného programu.

Odporučame venovať vyššiu pozornosť v komunikácii konkrétnym pripravovaným projektom Operačného programu so zreteľom na odbornú verejnosť. V selekcii médií odporúčame v masovej komunikácii propagovať internetový portál operačného programu a jednotlivých projektov so zámerom dotiahnuť odbornú verejnosť na internetové stránky, ktoré umožňujú prezentáciu podrobnejších a komplexných informácií o Operačnom programe. **V komunikácii je potrebné zvýšiť prezentáciu konkrétnych oblastí podpory z OPBK.**

Súčasný komunikačný mix odporúčame mierne upraviť a to primárne zmenou fokusu z masových médií (TV, rozhlas), ktoré dokážu komunikovať len všeobecné informácie, ku personalizovaným médiám (mailingy, špecializované internetové portály, odborné konferencie, školenia a semináre), ktoré umožňujú podanie konkrétnych informácií podľa potrieb cielovej skupiny.

4. COMPARISON OF THE TARGET GROUP RESEARCH RESULTS

4.1. INHABITANTS IN THE BRATISLAVA SELF-GOVERNING REGION

The information on support provision from European Union funds is well spread with good awareness of the inhabitants of the Bratislava Self-Governing Region (BSGR). In 2008 three quarters of the inhabitants living in the BSGR knew that the EU provides funds for the development of Slovakia, another 16.3% has already heard this information before. Three years later information provision changed so that the share of those respondents grew, who had heard about it that the EU provides funds but they did not know anything more in details about it. The share increased from 16.3 (2008) to 45.9 in 2011. The share of not informed hardly changed during the three years (8% and 7.6%).

Almost 80% of the inhabitants of the Bratislava Self-Governing Region have heard about the structural funds of the EU. This data is the same in both compared researches. The share of those respondents changed who could mention a certain fund name from 14% in 2008 to almost 27 in 2011.

The knowledge of certain funds was previously identical in both time shifted researches. The inhabitants of the Bratislava Region, who have already heard about a certain structural fund, most frequently named the European Regional Development Fund. The second most well-known fund is the European Social Fund and the third place is taken by the European Agricultural Fund for Rural Development. The least known fund is the European Fisheries Fund and Cohesion Fund.

Out of the European Union Funds, several types of projects may be financed for Slovakia. According to the inhabitants of the Bratislava Region, in 2011 the mainly financed area is the field of road and motorway building, followed by agriculture and industry. In 2008 the respondents perceived education, building of roads and motorways and environments as the main areas of financing.

Regarding a certain project from the environment of the respondents, which was financed from European Union funds, people from the BSGR most often mentioned projects in the field of education, building of roads and motorways and regional development. The share of mentioning these projects reached in both researches the level of about 10%.

Information on structural funds and/or EU financial contribution to Slovakia is gained by the inhabitants of the Bratislava Region from different sources. The structure of these sources has not changed for three years. In both researches the respondents created an information scale in the same order: television, press, internet and radio. Internet portals as a source of information are used more often by young people and people with university education. Standard mass media, such as the television and radio, on the other hand, is more often used by older people and people with lower education. Newspapers and magazines as a source of information on the European Union funds are most often used by older people and people with university education.

29.6% of the people living in the BSGR can orient in the issue of structural funds in 2011 without any problems or with minor problems. It is a decrease compared to 2008 when 36.6% of the respondents could orient in the issue of EU financial support. The unfavourable trend is also confirmed by the share of those inhabitants of the BSGR, who are not able to orient in this topic at all. In 2008 their share was 29% and currently the rate of respondents not able to orient in this topic is almost 40%.

People living in the BSGR feel to be well informed on the structural funds, i.e. the cooperation of Slovakia and the EU in regional development in 33.3% of the cases. Three years ago it was 38.3%. People who have the feeling that they are informed on the given topic consider the information on structural funds to be understandable in most of the cases. In 2011 71.1% of the respondents voted for comprehensibility of information compared to year 2008 when the share of respondents was 79.1%. The availability of information was also evaluated positively by the people who feel to be informed on the EU support for Slovakia in regional development, when in both compared researches 80% of the respondents considered it to be available.

People are very badly informed on the Operational Programme Bratislava Region. Up to almost 90% of them declared their unfamiliarity of the OPBR and 11.6% of the BSGR declared to be informed on the topic. It is a worse result than in 2008 when 15.6% of the BSGR inhabitants declared to be informed on the topic.

The most common main goal according to the BSGR inhabitants is culture (7,4%). Almost the same share was achieved by the goal of infrastructure and transportation development (7,1%). Further goals, whose share is lower than 7%, are education system and regional development. These goals are followed by the areas such as tourism, employment, increase of the standard of living and health care. In the 2008 research other areas were marked as main goals. Most often the respondents talked about regional development as it is and infrastructure and transportation development. In 2008 other goals are represented by education system and increase of the standard of living.

Even if the majority of the Bratislava Region inhabitants are little informed on the actual Operational Programme Bratislava Region or its activities, they would like to learn information on the regional support for the region they live in. It is valid for 2008 as well as for the results of the research performed in 2011. Moreover, the activity of these funds is considered by the majority of them to be beneficial and also the majority of the Bratislava Region inhabitants think that the European Union is helping Slovakia. This opinion is represented by approximately the same share of respondents in both compared researches.

4.2. ENTERPRISES IN THE BSGR

The representatives of enterprises having their registered seat in the Bratislava Region are aware of the fact that the European Union relatively often provides funds for the development of Slovakia. In 2011 more than 67% of the company representatives expressed to be aware of this fact (in 2008 it was more than 84% of the respondents). Another almost 30% of the companies in the BSGR has at least heard about the provision of EU funds for Slovakia (in 2008 12.5%).

The majority of company representatives know well the term of structural funds. Although they cannot state a certain name, according to their statement they have already heard about structural funds, namely in over 97% of the cases, which is more than it was in 2008 when 80% of the respondents had heard about the funds. 43% of the representatives of companies having their registered seat in the Bratislava Region could state a certain name compared to 13% in 2008.

For the respondents that know certain structural funds, the most well-known structural fund is the European Regional Development Fund (identically in both compared researches), followed by the European Agricultural Rural Development Fund in 2011 and the European Social Fund in 2008.

The representatives of companies having their registered seat in the Bratislava Region currently most often mentioned as a possible target of financing the building of roads and motorways. In 2008 it was the area of education. Then identically in both researches the often mentioned projects from the area of environment or building of sewerage system or water treatment plants, etc. follow.

The representatives of companies having their registered seat in the Bratislava Region gain the information on structural funds, i.e. on the financial support of the European Union for Slovakia mostly from mass media. Most often, according to the research results in 2011, they use television and then internet portals. It is an interesting fact that in 2008 most of the respondents mentioned the internet as a source of information and television came only on the second place.

Companies having their registered seat in the Bratislava Self-Governing Region can quite well orient in the issue of structural funds, it means in the topic of EU support for Slovakia. In 2011 it was almost 44% of the company representatives, who were oriented in the issue of fund with minor problems or with no problems. An almost identical result (45%) was achieved also in the research in 2008.

The level of information on structural funds of the European Union was not the strength of the company representatives in the BSGR either in 2008 or in the current year. In both compared researches it was approximately one third of all the representatives of companies having their registered seat in the BSGR, who had the feeling of being well informed in structural funds. The prevailing majority of the company representatives, who are informed on the European Union support for Slovakia consider the information on the given topic to be rather understandable. Only about 10% of the representatives declared their negative opinion in this respect in both of the monitored years and evaluated the information as absolutely incomprehensible. The availability of information on structural funds was identically evaluated at a good level in both of the compared researches. The majority of the company representatives declared the information on EU support for Slovakia to be available. The level of information is evaluated by the informed company representatives in the horizon of three years in a different way. While in 2008 it was up to 93% of

the respondents, who evaluated the level of information to be good or very good, in 2011 it was only 52.2%.

The representatives of companies having their registered seat in the territory of the Bratislava Region do not feel to be informed on the Operational Programme Bratislava Region. It was the same in 2008 as well as in 2011. Less than one quarter of these representatives expressed that they feel to be well-informed or very well-informed on the OP Bratislava Region; the others, i.e. more than three quarters in their opinion do not have sufficient information.

More than the half of the company representatives in the BSGR could not mention in either of the researches what could be the main target of the operational programme. If the representatives stated a certain main target of the OP Bratislava Region, most often it was regional development and infrastructure and transportation development. These two targets were most often mentioned in 2008 as well as in 2011. In the previous research, another possible main goal was levelling of the differences between Bratislava and countries of the European Union and tourism and tourism industry. Currently education system and environment is preferred.

In 2008 approximately one tenth of the companies in the BSGR declared that in the programme period of 2007-2013 they plan to apply with a project. More than the half rejected this possibility with certainty, 14% of the company representatives was considering such an alternative. The results of the research in this year show that in the same programme period 5.4% out of all the companies with their registered seat in the Bratislava Region plans to file a project. More than two thirds rejected this possibility, 15.6% of the company representatives is considering such an alternative.

The interest in EU structural funds, or in regional support for the region where the company of the respondent seats remains to be here. In 2008 74% of the respondents declared it from the environment of companies within the BSGR. In 2011 it was a little bit less but it is still the majority (67.3%). The activity of funds within the European Union is still considered (comparing years 2008 and 2011) by the majority of the representatives of company having their registered seat in the Bratislava Region to be beneficial. The positive opinion of respondents on the support for Slovakia by the European Union also persists. In both compared researches three quarters of the company representatives had the feeling that the European Union helps the companies in Slovakia.

4.3. SELF-GOVERNMENT

In general all the enquired self-government representatives had a positive relation to the EU funds. Their present experience with euro funds is different - one of them has no experience at all, others have rich experience in it. The ones having experience in this field, assess this support positively.

The term Operational Programme Bratislava Region is known by all respondents but only the Director knew exactly which projects were implemented owing to it. Other respondents perceive all the projects only as financed from "EU funds" and they do not distinguish from which operational programme the funds were provided, or they could find out only after a longer consideration or after inspecting the documents.

The self-governments gain information on the new challenges from the internet or directly from the ministries and other competent authorities, what is different since 2008, when respondents preferred personal contact with state officials. They usually consider the level of provided information to be sufficient, however, they would appreciate a more addressed sending of information, e.g. by e-mail directly to the individual self-governments. They consider the information on EU funds owing to long years of experience to be understandable.

All the respondents from the self-government sector are interested in drawing funds from euro funds in the following years - for some of them it is the only possibility how to perform some of the inevitable works (e.g. sewerage system), for others it is a challenge how to improve the quality of life of their inhabitants, or to protect the environment. All the respondents had a clear idea of what they would need to finance from the euro funds, we could feel their commitment for the town, village or city part.

5. CONCLUSION

On the basis of results of the target groups, we can summarise the overall level of information among the public in terms of the role of the EU and the OP BK as follows:

Knowledge of basic information – general population

Information as to aid provided from European Union funds is well spread among the residents of the Bratislava Self-Governing Region (BSGR). In the monitored year the number of those respondents that heard the EU had provided funding increased.

People living the BSGR were better informed as to the Operational Programme for the Bratislava Region than in 2008. Nearly 12% of the residents of the BSGR marked their level of information as very good or good, which is comparable to 2008 when 15.6% of the residents of the BSGR marked a similar level of information (there is no difference in the results in terms of statistical significance).

Despite overall good knowledge as to EU financial support (81.4%) only around 27% of respondent knew the proper name for the structural fund. Based on the results of research it is possible to state that **general communication as to EU financial support was clearly sufficient** as was reflected in retained information about specific projects, programmes and funds.

A significant shift was seen in the growth of knowledge of a specific project from 14.0% in 2008 to 29.6% in the most recent research (May 2011).

Recommendations for the future within communication are to maintain or increase communication for specific projects and to intensively present the names of the projects and their goals in order to achieve results based on the current model.

The results show that the level of communication and its contents in the recent past have been sufficient to actively promote the goals of the Operational Programme Bratislava Region. The actual information portal for the Operational Programme was only known to a small share of the overall population (6.2%) and a majority of those had only visited it once. For this reason, it is possible to state that **the information portal meets the primary function for potential applicants, applicants and aid beneficiaries in terms of information.**

One recommendation for the future includes the creation of an information portal for the general public and a series of specialised blogs within existing portals and social networks to simplify the form of getting to know the individual programmes, projects and their goals in order to generate a "stronger civic debate" on given themes.

Knowledge of basic information - enterprises

Representatives of enterprises with registered offices in the Bratislava Region knew that the European Union was providing funds to develop Slovakia relatively well. Recommendations for communication with enterprises are similar as those for the general population. The content of such communication should be focused on the name of funds, programmes, projects and their goals as well as on achieved results. The actual frequency and media communication mix does not require drastic changes as reach into the target group was more than 90%.

The overall level of information among enterprises increased for those who knew specific information about programmes from 13% to 46% with overall knowledge increasing from 89% to 97.5% (in the population from 87% to 90%).

23.9% of representatives of companies with registered offices on the territory of the Bratislava Region felt that they were well or sufficiently informed as to the OP BK. Despite this, nearly half of such enterprise representatives in the Bratislava Region could not name the main goal of this operational programme.

Knowledge as to the Operational Programme Bratislava Region that was determined only confirmed the knowledge that communication has insufficiently defined the goals of the Operational Programme and the areas supported by individual projects.

We recommend publishing more specific information on the areas that are the subject of financial support. One of the options for increasing the presentation of positive examples of projects and their success is to connect them to defined goals and their fulfilment.

Local governments and their position

In general all representatives of local government who were asked had a positive regard for EU funds. Their previous experience with Euro funds varied - one had no experience while another had wide and varied experience. Those with experience evaluated the aid as a positive.

Regarding the qualitative scope of information obtained, it is not possible to generalise the knowledge gained but it is possible to note some potential tendencies within the creation of relationships under specific conditions. From analysis it is clear that entities with higher levels of knowledge about and experience with EU financial support has their own motivation and intensive professional interest in this issue.

In this target group it is not necessary to change communication tools or the form of communication.

The term Operational Programme Bratislava Region was recognised by all respondents but only one director was able to name projects that were completed thanks to this programme. Other respondents only perceived all the projects as financed from "EU funds", without differentiating between the operational programme from which the funds were provided or perhaps reached this conclusion after reviewing documents where this information was present.

Information as to new calls for local governments for funding was mainly obtained from the internet or directly from ministries and other state bodies. A majority considered their level of information to be sufficient but they would have welcomed more specifically addressed information, e.g. via e-mail directly to the individual local governments. Information on EU funds was considered to be understandable thanks to their many years of experience.

All respondents from the local government sector expressed great interest in funds provided in the coming years – as for some these funds represent the only option for completing necessary work (e.g. sewers) and for others it was a challenge as to how to improve life for their residents or protect the environment. All respondents has specific ideas as to what was to be financed using EU funds and their personal engagement into activities for their city, village and city district was clear.

One area of interest for the local government target group was the high independence of the entities in terms of obtaining information from diverse sources. One of the potential recommendations for the future is a higher degree of personalisation in regards to information provided to match detailed profiles of local governments along with an active and direct approach to interests and needs.

A detailed profile of local governments can be created electronically or in paper form as an addressed questionnaire as to the plans and needs of local governments. On the basis of the answers to the questionnaires, it will be possible to evaluate these needs and to target communication to local governments based on these needs.

The execution of a detailed discovery process as to information from local governments in the form of a detailed questionnaire would allow for better planning and preparation of projects and their subsequent implementation as it would be based on actual needs. **If additional research is completed by the end of the programme period, we recommend measurements of local governments be completed in a qualitative manner.**

Information as to EU funds in general was at a good level, comparable with the period from three years ago. A change was noted in terms of the level of information specific for the Operational Programme Bratislava Region. Subjective perception of information increased from 15.6% in 2008 to 23.9% in the most recent research.

The sources of this information are constant - television, print and internet. Finally enterprises, which used the internet as the primary source of information in 2008, are now using other forms of media to gain information.

5.1. FULFILMENT OF INDICATORS DEFINED IN THE OP BK COMMUNICATION PLAN FOR 2007 TO 2013

The results of implementing the OP BK Communication Plan are evaluated by the fulfilment of defined indicators.

Criteria, their indicators and identified methods

Evaluation criterion	Indicator	Method of discovery	2008 - Base value	2010 - Ongoing value	2010 – Achieved value *	2015 – Target value
Programme and measure level						
Impact indicators						
Level of overall public information on the role of the EU and the OP BK	1) Knowledge of EU role ¹ 2) Knowledge of the OP BK ²	Public opinion research	1) 68% 2) 0.2%	1) 75% 2) 10%	81.4% 11.6%	1) 85% 2) 20%
Result indicators						
Interest in support from OP BK	Number of grant applicants	Call evaluation reports	0	100	342	250
Programme success	Number of successfully completed projects	Monitoring reports	0	70	28 (104)**	187
Communication Plan level activities						

Result indicators						
Number of participants/visitors to informational events	Number of participants/visitors to seminars, conferences, workshops and other events	Attendance sheets	0	500	322	630
Visitors to the website	Number of visitors to www.opbk.sk	Summary of internal data	0	100 000	105 892	220 000
Output indicators						
Number of completed informational events	Number of completed seminars, conferences, workshops and other events	Summary of internal data	0	8	7	11
Number of printed copies of professional and informational publications	Number of printed copies of professional and informational publications	Summary of internal data	0	800	350	2000
Information published in print and electronic media	Number of ads and PR articles in print and on the internet	Summary of internal data and media monitoring	0	80	81	110

*Evaluation criterion - Level of overall information in the public as to the role of the EU and the OP BK is from research in May 2011.

¹ Calculated as the sum of the answers "Heard about and knows the specific name" and "Heard about but doesn't know the specific name" in 2011 - Graph 3 - What EU Structural Funds have you heard about?

² Calculated as the sum of answers "Very good" and "Good" in 2011 - Graph 13 - How informed are you about the Operational Programme Bratislava Region...?

** Number of contracted projects being implemented

Within the OP BK Communication Plan, the evaluation criteria for the impact indicator "Level of overall information in the public as to the role of the EU and the OP BK" (indicators are "Knowledge of the role of the EU" and "Knowledge of the OP BK") were defined at the programme and measure level.

At the start of the programme period in 2008, the evaluation indicator "Knowledge of the role of the EU" was evaluated and its amount was defined on the basis of a determination of the level of information among the public completed at the start of the 2007 to 2013 programme period. Ongoing values from 2010 were defined at 75% for "Knowledge of the role of the EU" and 10% for "Knowledge of the OP BK". On the basis of the completed "Evaluation of measure effectiveness within the area of information and publicity at the halfway point of the 2007 to 2013 programme period" (research completed in May 2011) it was determined that **the indicator "Knowledge of role" reached 81.4% and the "OP BK knowledge" indicator reached 11.6%, which in both cases is a slight improvement over the planned value.**

The result indicator evaluation criteria are "Interest in OP BK support" and "Programme success".

The indicator for the criteria "Interest in OP BK support" is "Number of grant applicants".

One value was determined in the call evaluation reports. The ongoing value in 2010 was set at 100 applicants, but the value achieved in 2010 reached **342 grant applicants**. The high level of interest in support was also seen in the results of research into enterprises and local governments. Recommendation: the creation of an applicant database is an excellent source of information as to the needs of entities and applicants could then be called on to personalise communication.

The indicator for the criteria "Programme success" is "Number of completed projects"; the value of which was determined from monitoring reports. Ongoing evaluation of the success indicator in 2010 was defined as 70 successfully completed projects **but the achieved value at the end of 2010 was only 28 completed projects.**

This indicator is only connected to completed projects. With regards to the fact that within Priority Axis 1 on 31 December 2010 a total of 41 projects had been contracted (8 of which were completed) and within Priority Axis 2 a total of 63 projects had been contracted (16 of which were completed) it is likely that **the value of this indicator will be fulfilled in the near future.**

The rate at which funds have been drawn as of 27 May 2011 is 23.17% and for this reason it is certain that this indicator will be fulfilled.

At the level of Communication Plan activities, the following evaluation criteria were set in the Communication Plan for the OP BK.

Number of completed informational events

The number of completed informational events was set at 8 for 2010 and the actual number of such events completed at the end of 2010 was **7 completed information events.**

Number of participants/visitors to informational events

The target value for 2010 was defined in the Communication Plan for the OP BK as 500 participants. The achieved value at the end of 2010 was **322 participants**. The failure to fulfil this indicator was due to the fact that only small conferences were held in 2010 and a large conference is being prepared in 2011 with **expected attendance of 150**, which will lead to the fulfilment of this indicator.

Visitors to the website

The target value for 2010 was 100,000 visitors. **The value reached in 2010 was 105,892 visitors** (the value was determined from statistical data for www.opbk.sk). The fulfilment of this indicator confirmed the interest of visitors in obtaining information and the need to strengthen and intensify communication using personalised electronic communication in the future.

Number of printed copies of professional and informational publications

Professional and informational publications represent an important aspect of the communication strategy. The defined target value for 2010 was 800 printed copies, but a total of only **350 printed copies** was achieved. In 2011, a brochure is being prepared as to successfully completed projects which will help exceed the number of printed copies.

Information published in print and electronic media was defined as an ongoing value of 80 publications and the achieved value for 2010 was 81 such publications.

On the basis of this fact we can state that the communication activities completed in 2008 to the end of 2011 have **been fulfilled for a majority of indicators in terms of the defined measurable indicators for OP BK information and publicity**.

The indicators "Number of successfully completed projects", "Number of participants/visitors to informational events" and "Number of printed copies of professional and informational publications" can be deemed as problematic.

In conclusion we can state that the use of communication tools does not need to change in a fundamental manner and only the intensity of their share in a general direction towards personalised communication to allow for complex information on potential applicants, applications and aid beneficiaries needs to be changed.

5.2. RECOMMENDATIONS ARISING FROM ANALYSIS OF INFORMATION GAINED FROM RESEARCH

Recommendations for current public communication must be expanded to include information of specific projects and the need to provide explanations as to financing from EU structural funds, how to gain such aid, how projects work and the results of individual projects in the region.

The use of a "public information portal" or blogs may help bring the public closer to professional themes and help promote professional publications or investigate problems in a more in-depth manner.

The professional public has more knowledge as to EU structural funds and as well as knowledge of specific projects while the remaining problematic areas are significantly better than in the general public. On the other hand, the level of information has remained at the same level as in 2008. Changes have occurred in a shift from acquiring information from the internet as it has moved to mass media communication forms, specifically radio and television.

Orientation with respect to EU funds in terms of enterprise representatives is at a good level; conversely, such representatives do not feel they are well informed as to the Operational Programme Bratislava Region. The fact that less than half of them were able to define the goals of the Operational Programme is evidence of this.

We recommend increasing attention in communication for the specific preparation of projects within the Operational Programme with focus on the professional public. In the media section we recommend mass communication and promotion of the internet portal for the Operational Programme Bratislava Region and of the individual projects with the aim of attracting the professional public to the website thereby facilitating the presentation of more detailed and complex information about the Operational Programme. **It is necessary to increase the presentation of specific areas supported by the OP BK within communication.**

The current communication mix should be slightly altered to adjust focus from mass media (TV and radio) which are only capable of communicating general information to more personalised media (mailings, specialised internet portals, professional conferences, trainings and seminars) that will allow the submission of specific information based on the needs of the target groups.